

# CURIERU ROMANU

Gazeta

POLITICA, COMMERCIALA,  
SI  
Litterara.

Preçul prenumeratiei pentru Curierul Român împreună cu Buletinul Official, este de doi galbeni pe anu; iar în parte unul quântă un galbenu.

Abonarea se face în Bucuresci, la

Redacție și la D. Iosif Romanov; la judecă la CC. Cârmuri și la DD. Profesori.

Aqueastă fâie ese de două ori pe septembăna, Lunea și Joia, iar Buletinul de patru ori.

ANUL XVIII. №. 19.

BUCURESCI.

JOI, 28 FEVRUARIE 1846.

## MOLDAVIA.

În Gazeta de Transilvania se citește următoarele: «Галаці, Ianuarie 1846. Ekstrakt din журнала упуги къдѣтог. Къ шледжул обсервацийлог, каге ам фъкът въ кълътория моя prin прингипатъгиде Дунъгей тъ sokotesk dator a adduce луаре амите а публикул а о импрегнаторе каге, към ми се паде, въ окій дерегиторіолог ну естъ ъпкъ destul de importantъ sunre a traue бъгареа de seamă a дод а да дънса sunre a фери публикул de піще інтъмпъти, каге паде десне пот фі de о падигъ вътъмътоаре. Este кътъва време de кънд ай венит да Галаці о овгейкъ ші а пуме E. Волф (ші se паде къ естъ din Церманія) ші a deskis o пгъвъліе de гадантере ші de марфъ онтікъ яг пімаі пентръ івеаль; dar пінь а ну ворві de aceasta тревъе съ маі поменеск чеваш deshige antevedenїile творії ачестеа. — În vaga trekutъ netrekънд ea în Iași пгін фелті de піні тінчіноase а ціст a інпада ne авторітъді intr'atъта, ин кътъ това-гъни sej, doi пегудеторі din Prussia saj sутгкні din прингінат prin тізлоаче подіценеци ші прінтр'ачестеа ай adys ne констілатул цепегал пруссіан ші ne полі-дія din Iași intr'o категоріе ну паде паљкуть. Маі ne утъ ачесе фемеє дікъндъсе да Фокшані ай ін-ченит чете ші не аколо, ин кът ісправікул егъ si-діл а о деңърта. Iar акум созітъ фінд да Галаці ай deskis o пгъвъліе de гадантере ші de марфъ онтікъ, пгекът ам маі зіс tot пімаі пентръ івеаль, ин кът адевъратъ спекуляціе а ей este ти ашшезъ-тън de веніе ші de жокул кълъдог, unde prin magnetă зіні фетіде кам фіктуникъ ціе a traue аколо ну пімаі оамені tineri de кът ші оамні маі вътъпі ін-сугаці ші къ фаміліе кагіл перед аколо пагаделе дод ку фукаса кълъдог ші къ вътътъ. Локія ачеста este ші къ атът маі пгімечедіос ин кът аколо піще ам-плонді а гувернелог saj a пегудеторілог, каге ай syst тъна дод вані străinі паде десне гъsesk ока-зіон аі кіелті ші ашама se агукъ in mare nenorocі-ре. Към ції siruri маі тілте persoane ші кіаг de ти ранг маі падт saj dat аколо а веа вътътъ, ин кът ай remas ka ші тогді; — ну към-ва este aceasta ти

тешешүг а овгейкі пентръ? — — Къ ти къвінт, ей тъ симу індаторат а адіче луаре амите а публікул аші а авторітъділог да пунтул ачеста sunre a se пітеа фери de піще інтъмпъти de тішіліе ші de ін-шельчікъе, къчі ей sunt інкредінгат, към-къ ачесе фемеє, не рінд не рінд ва візіта къ ашшезътъл сеј чед вътъмътор тогадітъді ші алте пъргді а прін-гінатъділог ші а цегідог вецине.»

## TRANSILVANIA.

Бгашов. DI. R. Chr. публікъ ин «Satedit» о лістъ оффіціалъ а кайдог ші а воідог фігаді din distrikтul Бгашовулі in diskursul a. tr. 1845; пунтул ачел-лога ese да 337 каі ші 15 воі фігаді таі тої din кътъп dela пътупе; ші пгедуці in статъ de 22,541 ф. 2 кг в. в. Чеі таі тұлді каі с'ау фірат din бо-ратъл оғаш Kodlea адекъ 60, dela Бгашов 32, dar ші dela Бгаш 22 ші аша таі in коло. D. публікіст пгопупе ші шеантे пінтрі de мізлоаче, prin каге s'ar пітеа тъя одатъ гътуд ачест күтіліт. Мізлоачеде пгопупе пгівесь да пазанортъ към se даі, да ці-дідуледе de гінзаре, да assiryrareea дрегъторілог че-четъторі асунга фірілог ка съ ну де деа фок, iar in дօгъ пунтул attinute ші ne гомъпі деа дрентъл пго-пінд, къ in птегеа ти тараграф din статутеде със еці сътені «съ ти күтіледе каі, воі, бегвей сау погчі dela străinі ші таі вътрос dela гомъпі,» iar in школе сътеці гомъпеці tinerimea съ фіе ін-въдатъ таі къ deadinstul a кіпоаще гашіпътоаре пат-тъгъ а фіртілі ші съ пгімечедікъ чед підін чедде дін-тъгъ леді а тогадітъде, къчі пічі гомъпі чеі пайтанді in върстъ п'аі пічі о idee dreantъ de чеса че se зіче ал теі ші ал тъя ші de тілте-орі sunt pгоприетар-ділі de каі пайтанді къ да кутаге кал п'аге съ ціе seamă, пентръ къді вог фіга пеанъгат.

Romънії bine simgitorі тұлдумеск къ тоатъ sin-cheritatea пентръ sfatul che li se dъ de a імпъргі ін-въдатътъ тогаді in школаделе гомъпеці; егъ insъ bine, дакъ ni se агыта unde sunt ачелле школаде гомъпеці. Ай ну ціе Dymnealui, къ пгекът in тоатъ Transilvania, аша ші in ачест distrikт школаделе сътеці да гомъпі sunt пімаі o raritate? In време

ce sasii aă în toate șatele școale din vîkime, go-  
tărileor abia de 10—20 ani îmkoacă leaă făst erat  
a cîșeta că școalede și pentru ei ar fi de cevă  
fălos. Nă tegeamă mai departe. Kiar în Brașov  
unde săkiesc nese 12 mii români mai nainte că  
vre o 10—12 ani n'avea de căt o sinistră școală cu  
nunăi elementară și aceea în starea cea mai tîkă-  
doasă că dascălul pățit nunăi dela biserikă, iar nu  
din vre un alt fond școlastic. Mai mult: nainte nu-  
mai că 10 ani se credea, că romănilor nevoie  
nartea locuri și nu leagă fi erat a învăța în școale  
mai sus de căt nunăi a căi și găgăznicile. — În  
a. tr. era în Vasárnapi Ujság un articol, care ne  
spunea, că și la săkui ideea de proprietate (al tei,  
al tui) nu e nici dekum sătmărită, ci sărakul zice:  
«Pavel are mai mult, pentru că și tu iată dela el?»  
În părțile Coxalăuătă, Cipărată, Šeicăi făci de  
ca și sunt sasii că și români, că și săkui; țărag  
că sasii aă școale și leaă avut din vîkuri. Deçi  
nu vă găgăz, nu vă sfîndă și pătrunde ceva mai  
adănc în raporturile noastre sojade și în părțile  
acesta.

(Gaz. de Transilvania.)

## MARE A-BRITANIE.

La cammera deputaților se făc marți și anrinse desbateri astupra măsurelor propuse de sir Robert Peel atinândtoare de legea de cehăde. În cîndăva dintre membri s'arătă că totușă în contra acestor măsuri și mai că seamă D. G. I. Heathcote, D. T. Barrington, D. Colquhoun și D. M. Faskel; iar surprezinitori căci mai că cîndăvă aici acestor măsuri atât de omenioase sunt D. K. Binne, D. B. Martin, lordul Monnet și D. Roebuck.

Times zice că: încălzită d'aperoare discuția ridică cără asupra legeilor cheie ale este numai o formalitate. Aceasta este o chestiune de multă desăfătă și asupra căreia nu a remas nimic nezis sănătății. Este adevarat, deoarece atât o luptă aruncă, dar termenul lor este destul de scurt, cu toate sfordurile opoziției. Își îndeamnă, în următoarele zile să se întâlnească atât de tare, argumentele temerii să fie păstrate. Între toți bătrâni și împădureni și nemarțiașii, numai un glas strigă de a se desface că mai înțelege de acelele legi. Despre bătrâni și opozitori; zice Times sunt numai pețență formă, căci chiar de astăzi se poate prezice rezultatul.

— O deputație de prințipală a locuitorilor din Londra s'a înfăptuit la 12 de nainte lordului - maior, care a răgă ne domnia sa de a bine voi să convoacă o adunare de în conciliu comună pentru a cere parlementului desființarea immediată a leilodog cheadele.

F R A N C I A.

Каммера пайілод а алдаталған міндеттің сауда  
12, күн оңайынан 94 гласуін таңбалауда 31,  
плюс жаңа деңгээлде 12 гласуін таңбалауда.

— Seara din 12, a fost un mare consiliu de cabinet și de la Tziulerii sună înședindu-se reședință.

— Дела Тъло се скрие към data 9 Februarie:

Сюмотұд імбіл астъзі къ о stafetъ телеграфікъ соситъ астъ dimineauъ dela Paris preskrieа de a in- cheta din пепаратівеле еспедиціе Madaraskаты.

Marsілдіа, 9 Febyvarie. Нава кү азүг еп-  
глес Акегон, че а плекат да 29 dela Aleksandria  
а ажын да 9 да Marsілдіа. Ъпкъ ну се щіеа ге-  
гултатуд операційд мілітare інченде да Pendжав.

A L G E R I A.

Шерифтуд Бз.-Maza, înaintându-se pînă la Tadzhena și pe a paraliză efectuă suțcheselelor franților, fîi vîntut la 29 și 30 Ianuarie de trupele de sărbătoriniile locotenentului-colonel Capovort. În prima iarbă care a fost urea îngievită, calea lui Beni-Xini fîi omorât. Prin infuziunea acestei capătării așa că fot împinși atât de des la gheoulă Beni-Aicăuia. În vîntarea din 30, acest ofițier superior a fost destul de nogoată să fie învăluî înfanteria megrică, din care cîte patru o treime parte fîi măcelăriți de vînătorii franțăi. Un mare număr de arme și de casă de război au rămas în măinele soldaților nostri și orora ardoare era cît atât mai mult întărînată cît cîte eș avea și a rezistat ne camașarii lor însuși în seara trecurii. Bz.-Maza, desprins de infanteria sa, n'a mai încheiat să o apere, și a fugit că upătă.

— În Aкхваг se читеше къ Аbd-еd-Kader s'a in-  
чеккат a intra in провинция dela Est. A inaintat пi-  
нь да Бусада, dar reaoa приимire че a avut din partea  
популацийлог пу'л a инкогтият a тегце mai denarte.  
Дунъ циинделе чедле mai proaspete eд se афда пе  
ла 10 да Егисай.

Колоапеле D. marshallus gubernator mi алад докотенптухүң general Bedeaș se дүчөаř п'атынчи sure Xamza, sure ai түjea калдея de retravere кыре Est.

În aceeași gazetă se cumpără căpătănește de la fabrica de hârtie și cartonăge "Béon-Saléon" care se zice că ar fi fost și omorât în aceeași lună. Rezumatul fizic este următorul: 2500 căpătănește de vîte, 600 pătrăni, o mărime de 100x100 mm și un greutate de 100 g/m<sup>2</sup>. În comparație cu hârtia de tipărire, căpătănește de vîte este mai puțină de 10% mai scrisă și mai puțină de 10% mai întunecată.

GERMANY.

D. Багонъл Sina а фъкът din нюоѣ уп dar консiderabія ггечідог, компатриотії луѣ, пнин darea чненіе  
sume de 100,000 draxme пентру калъдиреа тнхі онсер-  
ваторіѣ astronomik да Атина. — Лъхдъмъ фанта D.  
Sina; dar tressе сѣ обсервъи въ адевъгациіи компатри-  
отії аї ачестви banker mare sunt Ромъни.

## P R U S S I A.

Бегдін 16 Февраріе. Урмандыс чөгчөтәрең атінғытоаре де көнжұтапшаңаң десконерітің ин шағада-ды-

кат de Posen шї în alte чекуї din Prussia очіщен-  
таль каге алтъ датъ пїнеаѣ de marele-ducat al Bar-  
совієї, авторітціде s'аѣ înkredingat къ пїнчіпалії кон-  
дукторії ал ачестїї тїшкїрї, шїкаг къ о пїладїме din  
комплічї ал s'аѣ arestat, tot îniî tїmeazъ пїожетелє  
лог, шї împinшї de emisariї emirragiї полонесе, пїе-  
пнагаѣ тоате елементеле пентру о адевъратъ геволдїї.  
Desconerindÿse totd'odaѣ тї пїтеде ачестор капї  
геволдїонарї, стїпнїреа a încenт la 14 a arestyї ne  
кїлї dintre дїпшї se афлаѣ la Posen, дїндÿse асе-  
мenea ordine шї pїn toate челле-далте чекуї. De  
фїкъ ка пї кїтвра комплічї testiпndiї în пїовінчие  
шї se înkupoцїїпде пїга кїтънд de челле че se утмаѣ  
ла Posen, погцїле ачестїї четъї s'аѣ înkis пентру кїтев-  
ва ог. Persoanele, in пїтмъ de 40 in totul че eraѣ  
хотъїте a se pїnde la 14, челле таї пїтаде sunt пїо-  
пнrietari гїгалї шї se гїsesкї nrintre дїпшї шї пїтне  
de familiї konsiderabile.

## I T A L I A.

Roma 29 Ianuarie. Toate raporturile și căldăriile ce vin din provințiiile papale sunt să se facă o înălțare de omoruri pe acolo, și nu să poată chiar să încapă să se termină această stare de atât de mult. Se pare că în cadrul acestor rânduri nu va fi posibil să se realizeze regulat că străinătatea de unde este să se pună în ordine instrucțiunile lor. Sunt mai multe semne care neînțind că și-a crezut că în primăvara acestui an se va întâmpla ceva.

A M E R I C A.

Нувеллеле союзе дела Statute-Unite да Liberpoold  
се уткъ пінь да 31 Ianuarie. Нувеллеле ачесте шун  
къ опінія публікъ а лут in челле дунъ уткъ о di-  
rekcie пачефікъ азупга честівнєї Oregonу. А ут-  
мат ъпкъ о diskusiie foarte віе да конгрес, dar пічі  
декум ну є temnere de в'о гуптъ intre Енглітера  
ші Statute-Unite.

Нъвеладе чиимите деда Мексик антици къ геволуция са ималиinit фъръ върсаре de сънде. Ещие вогва да Нев-Йорк къ D. Saideлл агенчта дипломатик amerikan ar fi fost учтis de популациe да Мексико; дар ачеаста ну este адебърат.

Se înținează tot d'odată dela Washington că D. Kalxum nu va întărzi să intră în cabinetul american ca secretar de stat, ceea ce în adevară va fi triumful partitului național.

— O korresondință de la Meksiko din 30 Decembrie  
publăcată de *Times* cu următoarele amănunte  
asupra revoluției din Meksic:

Este în an de cînd generalul Paredes, regnind  
a ronî ne Santa-Anna, a anșezat guvernul de acum,  
și eaf'la c'la resturnă și ne acheta. Dar, într'un  
fel Paredes are cîrînt, căci în adesea sistema  
mată de administrația de acum îl încîpă așa să fi re-

дъс република *intr'o stare de miserie некрезътъ.* Кон-  
дата *Люї Paredes* este *inbederat* иллегалъ, dar *автост-  
риле* ажъ *фост* атът *de mari*, *челна* este *атът* *de derra-  
датъ* *прин* *когтище* *ші* *зъбцище*, *ші* *ку* *туладі* *въг-  
бацъ* *гационализі* *привеск* *ку* *плъчеге* *Фанта* *Люї Paredes*.

Къ тоате ачестеа о temmre вине de se amestікъ  
in ачесте превісії фаворавіде. Se зіче къ Paredes ar  
fi кreatура партіїи дні Santa-Anna, ші in adever  
капій консілагіеи din капиталъ **sunt** пра купоскуї  
кът **sunt** de інкінаді векіхді president. Se поате ъпътъ  
ка Paredes съ нъї fi авънд de кът нумай ка піре  
instrumente. În аккорд cu autoritădile еклізіастиче  
din Meksik, ед а концепт, se зіче, пројекта de a  
конституа генівлаіка in monarchie ші de a кънтъ уп  
суверан in фамиліїile пегале католіче din Европа.  
Dar аколеа este rrestate. Sunt o тұлциме de об  
щекрії, de se ва дұя сувераны ачелла din Spainia;  
Austria ші Bavaria ну інфъдішесъ пічі уп авантаж  
пенту Meksik; Неаполе п'аге пічі о пітере ағаръ din  
лімітеде ei; кът пенту Françia, ea ну е популарь  
in Meksik, ш'апои Marea-Британie суфферіва-еа оаге  
ачеастъ intindere a іnfâxiюре Бұгыпілор?

Manifestul astăzi Haredes, desură căre s'a vorbit în  
nuțmăgul din urmă, încheie țintă și a făcătoare să tabloș  
strălușește desură statul Meksicul și cînd și-a concretis-  
tat neașteptarea. Dar tablodul acesta nu întărzie să  
se întunecă: partitura eroiste, zice-ela, fără patriotism  
fără bună credință, aș venit ne rând să punere sură a ti-  
raniei și a ținută reprezentativă. Diskordia chiar și să  
rată tărgărește; confuzia a pătruns în societate. Am între-  
bătut doză-zecă și trei de ani sură a încheră tot  
felul de sistem, și perioada acesta să însemne  
că revoluției nevindecare. Ce folos am avut dela a-  
ceste revoluții? O simbolă agravată de orice asu-  
nță situației noastre este destul sură a vedea pînă  
la ce pînă națională mexicană a fost instaurată și u-  
niile de armate săi politica guvernurilor străine.  
Nu mai din pricina devolită (sălbăticină) și nenomi-  
nării guvernurilor ce am avut la noi să deschidă  
Teksas de Mexic; și astăzi, sură a pînărenosă  
aceea provinție rebelă, ne trezește și aveă grijă că să  
stat păternik. Relațiile noastre cu celelalte țări  
nu sunt nici deosebit de bune și mitoare. Bechinii nostri zic  
să bătrânește de stat din Europa declară că Stălăile  
Americei Nordului vor domni peste pămîntul mexican  
pînă la îstingă Papamaeș.

Ценегалул үтмеазъ апої a însemnă таблоул чеа  
mai întunekos despre посіжia din пъхнtrу a цегеї. Де-  
ла къдега азъ Santa-Anna, ситуация нz s'a имб-  
ицъдит; dar armata è decisъ a тъпнtrу цеара. Мек-  
сикъя нz s'a скълат in kontra tiraniei soldatului, пентру  
a se илека апої стнт tirania demarоziог. A intoarce  
класелот продуктоare инфлацица дог nerdътъ, a da  
аварie, industriei иш дългтулуй патеа че аї se купи-  
in ori че гувети втп, ачеста este скопул центръ каке

armata întreînindere o putoz revoluție. Îndată ce armata va intră în Mexiko, se va covaocă o convenție națională care va fi investită cu autoritatea suverană. Toate clasele societății, biserica, armata, magistratură, administrația, științele, comlegtina, vor fi reprezentate aici. Către pentru dinștă, Mariano Paredes și Aridaia, după ce își va îmobilizat această sarcină, va reîntră în vîacă privat să se va întoarcă că simpată soldat la frontieră.

Proclamația aceasta purtă data de la San-Lvi-Potosi 15 Decembrie 1845. Mai multă membri din campanie vîță s'arăte ne Paredes că un despot militar, un ștefanitor nu tiran. El s'a dat ministerului păteri săre a'i se împotrivă, dar n'a reușit că garnisoana să pronunță în favoare a lui Paredes.

Armata a adresat generalului Paredes un manifest susținut de trei săte ofițeri din divizia sa. În acesta se zice că îndată după intrarea armatei în capitală, se va covaocă un congres extraordinar cu păteri depălăni săptăna constiță națională a săptămâna de toate credințile. Armata purtă de cără ad e în această mișcare politică ne generalul Paredes.

Redactor, I. D. Negulici.

## PENTRU SÉRACI.

Qui donne au panvre prête à Dieu.

V. H.

În săptămână de iarnă, având, fericit ați astăzi!  
Când valul 'n floc roțește și avangardă spumă!  
În 'nchind în tot pasul și veselie voii vedea! —  
Lăudind în mii de raze cristal, oglindă, coloane,  
Arzându-ne candelabre ca cercuri diafane,

El săptămână pe fruntea de oaspedă.

Pe când răsuță tîmbulă astre în palate  
El săptămână 'n dulci armonie trist ogele che bate,  
O! în răbdăuță astăpuță că foamea-a lemnat  
Pe cerșetor che trece 'n gîșpăntia chea neagră,  
El săptămână — bude că săptămână pe șeamură tîmbulă vagă,  
Într-un salon bogat.

Când că săptămână astăpuță săptămână,  
Astăpuță săptămână că săptămână,  
«Pentru săptămână că săptămână, — sunt patimă care îi strigă  
«El săptămână că săptămână ospeță și nu conține  
«Bogatul e fericit copil și săvârde

«Sunt veselie că săptămână năștăne mor de frig!»

El săptămână astăpuță săptămână în săptămână,  
Că batra unde flocul nu scoate pîcă o pagă,  
Copil săptămână că săptămână și amordit; —  
Pe paie măchezite săptămână trenueroasă  
Săptămână vîtrăniță geche, că iarna chea șeaoasă  
Într-un coșcăuă cerșetor.

Căci Domnul pusse trente în soartea omenirii,  
Ши упії мerr tot rîgvovî synt sarçina dyrerî,  
La masa fericirii purînî synt ospețări; —  
Căci nu synt d'o potrîvă esupăshă dîpă planșere,  
Nedreantă și bașbagă e lecea de dyrere

Че зпога де зіче: «trăi» ш'алог «гъвада!»

Dar astă căpetare amar' nessufferită,  
O inim' anăsată o făcă immetrită,  
Bogău che 'nvoluntate dormită, în deșcență!  
De nu vîcă să nu smulgă aceste vîntri toate,  
Din astă urisos că-actua vădintă de denarte

Figă milostivă și dați

Bălăndește este muta atelajă che rădikă  
Popoagale căzute, săracă 'nă sakrifickă  
Sădoarea pentru dînsa, — căci plătădește săvă  
Tot pînă la cămașă, se și îndatorează,  
Плекум Мънтиорул не каге îl șumează

Ши «всă, тъпкаш», де зіче din săпце когитă теч!»

Ocă che că aceasta purmind'o caritate  
Che săcăle și dantele, sapfire, diamante,  
Мънтиорул, гъвне, de luxul tecktor; —  
Sunt a urtri săracă și a tăntăi bogatul,  
Dela copii, neveste, de smulgă, ca soadatul  
Din cămp trăimfător.

Bogău! dați; — mă e sora răcăi noastră,  
Boi cănd vedeți săracul ne prăzdu căse boastre;  
Că 'n darn șepukă 'nă plajă de căveșe 'nlemnit; —  
Ши копилашă că tăna făgămită călătore  
К'adușă sunt pîcioare, sătăt mesă 'nigăciate;  
A Domnulă pribire din față-vă-a nerit.

Dați, pentru că și Domnul kare vă dă avere,  
Să dea fîncelor gădăi și fîldor purtere,  
Ca vîla să rodeaskă, chireză, tîrme s'aveă,  
Гăpăgale tot pline de secherimă, spică  
Ca să tăciuți mai vîne, și 'n vîse-vă ferică  
Tot înceră să vedești.

Dați, că să veni zioa cănd pîrgăind pîrgăind,  
A boastre milostenii vă va tăpă luțul; ;  
Dați că să zică vîțul «cătare che om vîț!»  
Ca cerșetorul ală che 'nfrigătă vîzelia,  
Ши 'n găde săfăferinde simind che-è aronia,  
La poarta-vă deskișă să apără-ți okăi mai vîț.

Dați, că să vă dea Domnul și Krist să vă invăză,  
Ca căci nemîchii bostri să nu vă pîsnuiescă,  
Ши batra să vă fie altar d'amor fratern.  
Dați, că 'n ora din tămăză pentru bogat nemierik  
În cerșetor să se roațe, și cerșetor pîternik,  
Ox! să se roațe etern!

(Traducere din VICTOR HUGO, de Catină.)